

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 259. — ŠTEV. 259.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 3, 1924. — PONDELJEK, 3. NOVEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

LA FOLLETTE ZAKLJUČIL KAMPANJO

Senator La Follette je zaključil svojo kampanjo na mestu, kjer ga je porazila republikanska stranka. — V clevelandskem avditoriju, v katerem je bil nominiran Coolidge, je bil deležen velike ovacije. — Splošno se domneva, da bo La Follette zmagal v Clevelandu. — Prazna upanja republikancev.

Poroča George Authier.

Cleveland, O., 2. novembra. — V avditoriju, v katerem je bilo dne 4. julija rojeno gibanje za neodvisno predsedniško kandidato, je zaključil senator La Follette svojo kampanjo ter pri tem jasno namignil, da bo nadaljeval z bojem, katerega je započel na ta način.

Razpoloženje in praktična politika sta diktirala, da zaključi senator svojo kampanjo tukaj. V istem avditoriju je zavrnila republikanska konvencija program La Follette, katerega je predložil Henry Allen Cooper iz Wisconsin.

Malo pozneje so se sestali različni delegati v isti dvorani, posebno delegatje železničarjev, ter sprejeli kandidato La Follette.

Cleveland je mogoče najtrdnjša opora kandidature senatorja iz Wisconsin. Splošno se pričakuje, da bo zmagal v mestu ter mogoče tudi v celem okraju.

Senator je bil tukaj deležen najburnejše ovacije, kar se jih je kdaj priredilo kakemu političnemu kandidatu. Avditorij sprejme lahko 12.000 oseb. Pet tisoč sedežev je bilo prodanih, drugi pa so bili prosti.

Avditorij je bil popolnoma zaseden. Senator se je smehljaj, a izgledal je utrujen vsled naporov zadnjih tridesetih dni, tekom katerih je prepotoval več kot sedem tisoč milj ter govoril v enajstih državah.

Opoldne, takoj po svojem prihodu, je položil senator venec ob kip Tom Johnsona, clevelandskega župana, ki se je zavzemal za javno lastništvo javnih ulic. Več kot pet tisoč oseb se je zbralo na lico mesta, in policija na konjih je morala priporiti pot za senatorja. To je bil značilen uvod k večernemu sprejemu, ko so mu njegovi pristaši ploskali ter ga bučno nazdravljali.

Občinstvu ga je predstavil Peter Witt, radikalni član občinskega sveta, "eden fantov Tom Johnsona", ki je imel najbolj prepričevalni govor. La Follette sam je dal izraza upanju, da bo izvoljen, a ob istem času je tudi izjavil, da bo vesel radi svojih splošnih uspehov tudi v slučaju, da bi bil poražen.

"Hvalim Boga," je rekel, "da sem sprejel nominacijo, kajti neglede na izid teh volitev, neglede na mojo usodo v bodočih letih me bo vedno veselilo, da sem se udeležil velike kampanje, kere namen je vrniti vlado narodu."

Pozneje je rekel: To pa je le pričetek boja. V enem samem spopadu ni mogoče zavzeti vseh postojank, v katerih se je utrdil nasprotnik. Zavezniki privilegijev so se zakopali v sodišča in ni jih mogoče izbaciti v enem samem dnevu."

V splošnem pa je nanovo resumiral svoj program, katerega je že več kot enkrat obrazložil tekom svoje kampanje. Rekel je, da obstaja ameriška družba iz "sistema", ki ima svoj glavni stan na Wall Streetu, dokoder se izvaja povsem neprimerno silo. Ponovno se je izrekel tudi proti vrhovni polnomoči sodišča, v glavnem raditega, ker ga je vrhovno sodišče v Californiji prisililo, da nastopi v dotični državi kot kandidat na socijalističnem tiketu.

Medtem, ko se je mudil senator v Clevelandu, so bili sosedni kraji v pesteh protiklanskih izgrediv, ki pomenjajo važen faktor v politični kampanji države Ohio.

Tukajšni demokrati in republikanci so prepričani, da bo zmagala njih stranka in republikanci trdijo, da bo dobil Coolidge najbrž majoriteto 200.000 glasov.

Senator La Follette je krog polnoči odpotoval v svoj domači kraj, Madison, Wis., kjer bo počakal izida volitev.

KRVAVI IZGREDI V DRŽAVI OHIO

Dvanajst oseb je bilo poškodovanih v pouličnih izgrediv v Niles, O., ki so bili posledica klanske parade. — Prihod državnih čet je preprečil nadaljne spopade med Klanci in njih nasprotniki.

Niles, O., 2. novembra. — Najmanj dvanajst oseb je bilo poškodovanih tekom pouličnih izgrediv med pristaši Klana ter njihovih nasprotniki v sporu, ki se je vnel radi klanske parade.

Parada Klancev je bila preprečena vsled prihoda čet, katere je poslal semkaj governor Donahy. Poročila, da je bilo več ljudi ubitih, niso bila potrjena po natančnem vojaškem pregledu položaja.

Devet žrtve je bilo obstreljenih ter se poročila, da se nahajate dve v kritičnem položaju. Vse ostale je pretepla ljudska množica.

Zdravniki v bolnici so izjavili, da hosta najbrž umrla G. Victor iz Farrell, Pa., ki je dobil strel v pljuča ter Joseph Murphy iz Niles, ki je bil ustreljen v glavo.

Mir je bil zopet uveljavljen še pred tretjo uro, vsled prihoda dveh kompanij narodne milice iz Warren in Youngstowna, v bližini tukajšnjega kraja. Več nadaljnjih oddelkov je dospelo pozneje.

Polkovnik Connelly, poveljnik 145. polka, je takoj prevzel policijsko oblast ter izdal proklamacijo, s katero se je stavilo celo občino pod strogo vojaško kontrolo.

Kanal po objavljenju te proklamacije je imel kapitan Cullen več improviziranih govorov ob nameravani črti parade Klancev ter objavil, da je bila parada preključena, nakar je pozval ljudi naj gredo domov ter vzdrže red.

Polkovnik Connelly je poročil generalnemu pribojniku Hendersonu, da bi brez dvoma prišlo do krvave bitke, če bi dospela četa le eno uro prepozno. Glasi se, da sta bili obe stranki težko oboroženi. Večkrat zvečer je prišlo iz dotičnega kraja le malo sporov o spopadih.

Ljudje so z velikim veseljem pozdravili prihod čet.

Povelje governorja za mobilizacijo čet je prišlo po več ur trajajočem posvetovanju, tekom katerih so se završili manjši, uvodni izgrediv. Medtem pa so neprestano prihajale prošnje za vojaško pomoč od občinskih uradnikov ter šerifa, ki je sporočil, da mu je popolnoma nemogoče vzdržati red.

Prva žrtev nasilja, devetnajst let stari Frank McDermont, je bil obstreljen iz nekega mimovozečega avtomobila, ko je stal v skupini mož na nekem čestnem vogalu.

SAMOMORILNI POSKUS ANARHISTKE.

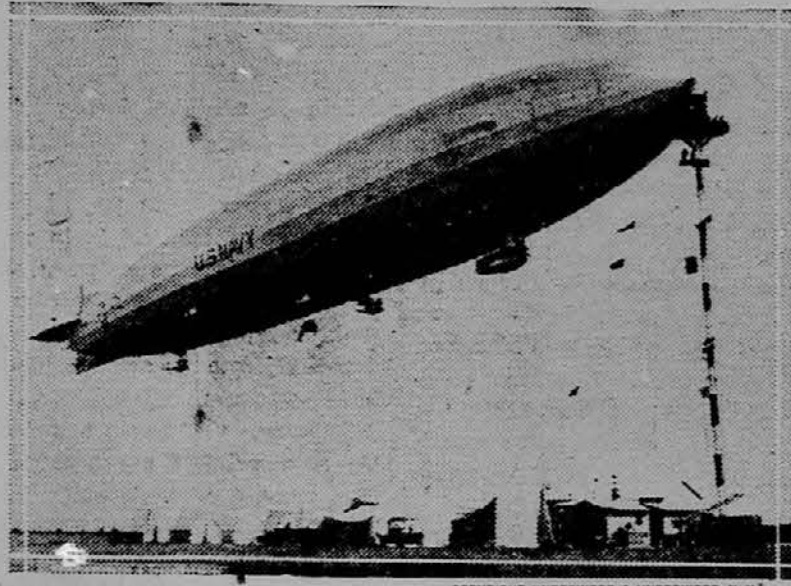
Pariz, Francija, 2. novembra. — Germaine Berthou, anarhistinja, ki je umorila rojalističnega urednika Plateau-a ter bila oproščena od porote, se je skušala danes zastrupiti na pokopališču Pere Bachelier, kjer se je hotela sestati z nekim mladim prijateljem. Nezaustavno so prevedli v bolnico, in zdravniki so izjavili, da bo najbrž okrevala.

Ko je prišla k zavesti, ni hoteli nikakih pojasnil glede svojega dejanja ter je izjavila, da je zapustila dve pismi.

Eno teh pism je bilo naslovljeno na madamo Alfonse Daudet, vdovo slavnega pisatelja ter mater Leona Daudeta, rojalističnega voditelja. V tem pismu je izjavila, da je njen namen umreti.

Drugo pismo je bilo naslovljeno na M. Calomierja, urednika anarhističnega lista Le Liberaire.

SHENANDOAH OB PACIFIČNI OBALI

Ameriški vodilni balon "Shenandoah", ki je pred kratkim premeril pot od Atlantske do Pacifične obale.

NEMŠKA JADRNIC BREZ KRMARJA

Novo nemško ladjo, ki ne potrebuje nobenega krmarja, pozdravljajo kot bodočo vladarico svetovnih morja.

Poroča Sam Spewack.

Berlin, Nemčija, 2. novembra. Starodavna jadrnica, ki je skoro izginila vspricho konkurence parnikov, je dobila novega tekmeča, o katerem se glasi, da bo izpodrinil vse dosedanje tipe morskega prevažanja.

Nova jadrnica nima nikakih vesel, soglasno z iznajditeljem, Antonom Flettnerjem, ki je izpopolnil avtomatično krmilo. Neko staro ladjo je izpremenil v ladjo kot si jo je zamislil sam, ter se vrnil z daljšega poskusnega potovanja.

Flettner, ki je ravnatelj zavoda za hidrodinamiko v Amsterdamu ter načelnik Flettner naprav v Berlinu, se je že dalj časa pečal s proučevanjem zračnih tokov glede teles, ki se pregibajo ali stoje nepremično. Izjavil je, da je mogoče s pomočjo električnih naprav kontrolirati učinkovanje vetrov.

Nemci so prepričani, da bo svet splošno sprejel novo iznajdbo in da bo treba le ene petine dosedanjih posadk ladij istega obsega. Ker je operacija cenena, se bodo tudi znižale prevozne pristojbine. Glasi se, da bodo te ladje lahko v večji meri izrabile veter kot navadne jadrnice.

REPARACIJSKI AGENT V BERLINU.

Berlin, Nemčija, 31. oktobra. — Seymour Parker Gilbert ml., novi generalni agent za reparacijska plačila na temelju Dawesovega načrta, je došel včeraj zvečer semkaj v spremstvu članov prenosne komisije ter inozemskih ravnateljev korporacije za upravo nemških industrij, bank in železnice.

Gilberta so na kolodvoru sprejeli Rufus Dawes in drugi člani njegovega uradniškega štaba. Takoj po prihodu se je posvetoval novi agent s prejšnjim agentom Youngom, ki ga je obvestil, da bo danes njegova naloga izvesti veliko število uradnih imenovanj.

Vrčila se bodo tudi posvetovanja z državnim bančnim predsednikom dr. Schachtom in nemškim finančnim ministrom dr. Lutherjem. Tekom dne bo obiskal tudi voditelje zvezne nemške vlade.

PROHIBICIJSKO GIBANJE NA PREUJE NA BOLGARSKEM.

Plovdiv, Bolgarija, 2. novembra. Kljub temu, da je Bolgarska vinodna dežela, v nji prohibicijsko gibanje jako napreduje. Družba suhačev je naprosila vlado, naj prepove izdelovanje vina in naj se grozdje prideluje samo v eksportne svrhe.

ŽALOSTEN POVRATEK NAZAJ V JETNIŠNICO

Paroliran kaznenec, obsojen na dosmrtno ječo, je moral romati nazaj v kaznilnico, na zahtevo njegove matere.

Lawrence, Mass., 30. oktobra. —

Šest in trideset let stari Alexander McEwan, je sedaj zopet gost državne kaznilnice v Charlestonu ter bo najbrž moral preostali del svojega življenja preživeti za jetniškim obzidjem, razven če bi se zavzel zanj governor ter mu zopet pridobil prostost potom milostnega dejanja.

V kaznilnico nazaj so ga poslali, ker je kršil svojo parolo. Aretiran je bil na prizadevanje njegove matere in privedli so ga pred okrajnega sodnika Chandlerja pod obtožbo, da ni hotel prispevati k vzdrževanju svoje matere.

Njegova mati, ki je bila leta 1917 neumorno delavna za njegovo oproščanje, je sedaj nastopila proti njemu kot glavna priča.

Dne 18. februarja 1917 je bil McEwan radi umora svoje žene obsojen na dosmrtno ječo. McEwan je predsedal par let kazni ter bil nato oprseden proti paroli, predvsem vsled prizadevanj njegove matere ter številnih prijateljev.

Po oproščanju se je izučil McEwan za električarja, se zopet oženil ter dobro izhajal, dokler ni stopila mati vmes s svojo tožbo, ki pa je bila odklonjena, ko je prišel parolni uradnik ter aretirati McEwana.

VEČ KOT STOLETNA STARKA ZA DAVISA.

Washington, D. C., 30. oktobra. — Mrs. Mary Keating iz Martinsburg, W. Va., ki biva začasno tukaj, se je oglasila včeraj tukaj pri volilnem komisarju, da izpolni svoj volilni listek ter ga pošlje v Martinsburg. Nahajala se je v spremstvu hčere in štiri unukov, ki so istotako hoteli izpolniti volilne listke. Ženska je stara 105 let ter je prvokrat glasovala, seveda za Johna Davisa kateremu je ob isti priliki pisala pismo.

Iz pisma je razvidno, da živi ženica v srečni domišljiji, da bo Davis izvoljen. Rekla je nadalje, da ne glasuje zanj raditega, ker prihaja iz West Virginije, to je iz države, v kateri je stanovala celih 80 let, odkar je prišla iz Irsk, temveč ker ga smatra sposobnim za to mesto ter upa, da bo navzoča pri njegovi inavguraciji.

ZA BOLJŠO GRŠKO MORNARICO.

Atene, Grška, 2. novembra. — Grška vlada namerava temeljito reorganizirati svojo mornarico. Anglija bo prodala Grkom par svojih ladij ter jim poslala nekaj mornariških inštruktorjev.

POSLEDICE VOLITEV NA ANGLEŠKEM

Naprednjaki v Angliji so vznemirjeni vspricho izida splošnih volitev, ki so uveljavile presenetljivo zmago konservativne stranke. — Delavske in liberalne kandidatije poražene. — Presenetljivo je, da je prišlo v parlament toliko reakcionarnih konservativcev.

London, Anglija, 2. novembra. — "Angleške ženske so za napredek, a hočejo ob istem času, da se vrši ta napredek v ustavnih smereh." To je izjavila danes Lady Astor, ki je bila v sredo zopet izvoljena v angleški parlament.

"Po mojem mnenju," je rekla, "je to vzrok, zakaj so volilci glasovali v tako pretežni večini za konservativno stranko. Vsi prebivalci Anglije so po svojem instinktu proti-socijalistični."

Lady Astor je izjavila tekom svojih nadaljnjih izjav, da je značilno, da so bile vse ženske kandidatije zopet izvoljene v parlament, dočim se je izjalovila kandidatura ostalih konservativnih kandidatij.

"Delavske in liberalne kandidatije so bile poražene v vseh volilnih okrajih, v katerih so nastopile," je izjavila. Trdila je nadalje, da niso dotični volilci glasovali za ženske kot take, temveč za stranko, brez ozira na to, če je bil kandidat možkega ali ženskega spola. Lady Astor je prav posebno obžalovala poraz Mrs. Margarette Winttingham, liberalke, ki je bila poražena po njenem mnenju v glavnem raditega, ker so jo smatrali volilci za socijalistko.

"Mrs. Winttingham in jaz," je nadaljevala, "sva bili edini ženski v zadnjem parlamentu, ki sva zrla na stvari izključno le z ženskega vidika, brez ozira na stranke. Njena odsotnost iz parlamenta bo zelo otežkočila moje delo."

"Vznemirljivo je, — z izključno ženskega stališča, da je bilo izvoljenih v parlament toliko reakcionarnih konservativcev. Reakcionarni konservativci so bili vedno proti ženskam. Vrnilo pa se je v parlament tudi dosti mlajših konservativcev ter upam, da nam bodo pomagali v boju proti skrajnim konservativcem."

Glede svoje lastne izvolitve je rekla, da jo je presenetila vernost volilcev, kljub socijalistični agitaciji in namigavanjem, da je milijonarka in da se zavzema za interese velekapitala.

Prejšnja ministrska predsednika Asquitha in David Lloyd George sta se včeraj posvetovala glede korakov, katere je treba storiti, da se reši takozvano liberalno stranko, ki je bila tekom zadnjih volitev tako grdo poražena. Člani delavske vlade pa so istotako zaposleni z žalostnim delom, da zapuste svoja uradna stanovanja.

Na temelju angleške postave so ministri usposobljeni za penzijo le v slučaju, da služijo štiri leta in celo v takem slučaju morajo izjaviti, da so njih dohodki premajhni, da bi mogli nastopiti kot nekdanji člani kabineta.

Delavski ministri bodo vsled tega trpeli veliko izgubo, razven v slučajih, ko bodo zopet prevzeli mesta načelnikov in predsednikov delavskih unij.

DEMOKRATSKI PODPREDESENIŠKI KANDIDAT BI SE KMA-LU PONESREČIL.

Fairmont, Neb., 2. novembra. — Malo je manjkalo, da ni postal governor Bryan, demokratski podpredsednik kandidat žrtve avtomobilne nesreče. V tukajšnji bližini se je zaletel v njegov avtomobil velik truk in ga prevrnil.

Po čudežnem naključju je ostal Bryan nepoškodovan.

VELIKANSKO KOPALIŠČE.

Nothingham, Anglija, 2. nov. V bližini tukajšnjega mesta so zgradili velikansko kopališče. Bazen bo vseboval nad štiri milijone galon vode.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$15.40 2000 Din. — \$30.60 5000 Din. — \$76.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razposilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... \$ 9.90 500 lir \$23.75

300 lir ..... \$14.55 1000 lir \$48.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razposilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Na posiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neget

čakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj

računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V

NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po

New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4887.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE DAILY

Owned and Published by

Herald Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIE, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na leto leta velja št. na Ameriko	Za New York na leto leta velja	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na leto leta velja	\$7.00
Na leto leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in brezplačno. Dopolni, brez podpisa in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prostimo, da se nam tudi pošljete bivalne naznake, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2278TRADES UNION
COUNCIL
NEW YORK CITY**PRAZNE OBLJUBE**

Kot je že navada na predvečer narodnih volitev, napovedujejo zastopniki vseh treh glavnih kandidatov odločilno zmago za tega ali onega kandidata.

V Chicagu je izjavil William Butler, manager Coolidgeove kampanje:

"Moje trdno prepričanje je, da bosta v torek izvoljena Coolidge in Dawes in da bosta dobila 350 elektoralnih glasov izmed 531."

Clam Shaver, manager Davisove kampanje, je reseriral za današnji dan svojo oficijelno napoved.

Dal pa je vendar izrazil svojemu prepričanju, da bo njegov kandidat zmagal, a zapadni manager Davisove kampanje, Lincoln Dixon v Chicagu, je izjavil:

"Naša najnovejša poročila kažejo, da se je republikanska strategija v volilni kampanji popolnoma izjalovila. Pravorek naroda dne 4. novembra pričakujemo povsem mirno in prepričani smo, da bomo izvojevali odločilno zmago. Skupni elektoralni glasovi bodo presegali 350 in imeli bomo tudi večino v obeh zbornicah kongresa. Poročila iz vseh delov dežele kažejo, da je večina prebivalstva proti Coolidgeu in sedanji administraciji."

John Nelson, manager La Folletta, je izjavil:

"Naša progresivna stranka je prepričana, da bo izvedla svojo prvo zmago tekom volitev, ki se bodo vršile v torek. Noben politični glavni stan nima bolj zanesljivih informacij glede javnega razpoloženja kot jih ima progresivni glavni stan."

Will Wood, načelnik republikanskega kongresnega komiteja, je rekel, da bo v prihodnjem kongresu najmanj 248 republikancev in v najboljšem slučaju celo 267.

"To nam bo dalo," je izjavil, "30 do 46 glasov nad splošno večino. Če odštejemo one, ki niso kljub temu, da so bili izvoljeni na republikanskem tiketu, verni stranki in njeni politiki, bomo imeli še najmanj 31 glasov več kot celokupna opozicija."

Wood je dostavil, da kažejo poročila od vsepovsod, da bo sedanja premoč republikancev vzdržana vsepovsod in da bodo zmagali republikanci v najmanj štiridesetih državah.

Ravnatoka prepričevalna poročila so dospela glede kandidate Theodorja Roosevelta za mesto governorja države New York.

Isto velja glede predstavitev kandidate sedanje-governorja Smitha.

Raymond Ingersoll, manager Smithove kampanje, ki sicer ni hotel objaviti nikakih števk, je izjavil, da kažejo vsa znamenja presenetljivo zmago dosedanjega governorja in da je Smith v nekaterih volilnih okrajih celo močnejši kot pa je bil pred dvema leti.

"Očividno je," je rekel, "da bo dobil Smith več glasov kot pa jih je dobil pred dvema leti. V večjih mestih bo dobil Smith tri glasove proti enemu nasprotnika. Poskusna glasovanja kažejo, da se bo skupno število glasov pomnožilo v primeri z glasovi, ki so bili oddani zanj pred dvema leti."

George Morris, manager Rooseveltove kampanje, pa je izjavil, da bo izvoljen njegov kandidat najmanj z večino 250,000 glasov.

Vse te napovedi so seveda le ugibanja, ker ne more nikdo vedeti, kako se bodo odločili volilci v zadnjem trenutku.

Jugoslavija irredenta.

Neznanen konec hišne preiskave v Marezigah.

V četrtek, 9. okt. so prišli v Marezige na Kopršini orožniki na dom posestnika Prana Babiča v Babičih ter vprašali po gospodarju. Z orožniki je bil tudi vaški fašist Bržan. Ko so orožnikom povedali, da gospodarja ni doma, so začeli možje postavljati brskati po celi hiši. Zaplenili so nekaj števk "Edinosti" in drugih slovenskih in hrvatskih listov ter hoteli tudi zmetati s senika seno, katerega pa je bilo precej tako da se niso upali spraviti nadenj. Pri svojem delu so seveda godrnjali ter ves čas grozili, da bodo že pokazali Babiču. Nato so orožniki s fa-

šistom-ovaduhom odšli na orožniško postajo, odkoder so telefonirali v Kapor, kaj naj store žnjim. Dobili pa so nepričakovan odgovor, da je bilo njihovo početje protizakonito in da morajo takoj vrniti, kar so Babiču odnesli. Blamaža je kmalu z opravičilom brigadirja pred Babičem, češ, da je bilo vsesкуп pomota. In zaradi takih "pomot" morajo Slovenci in Hrvati pod Italijo trpeti dnevne šikane!

V Brazilijo

se je odpeljalo te dni nekaj domačinov iz Prvačnice. Na poti od doma so jih spremljali nekaj časa starši, bratje, sestre, sorodniki, vsi z globoko žalostjo v srcu.

Novice iz Slovenije.

Smrtna nesreča.

Iz Sevnice poročajo: Dne 14. oktobra je neki avtomobil iz Hrvatske vozil z veliko brzino skozi vas Radno in povozil 15-letnega dečka Kozince. Nesrečnež je nesel kostanje v Sevnico in se ni mogel več pravočasno izogniti. Bil je takoj mrtev. Kozince je edini sin vdove v vojni padlega posestnika Kozince iz Orli.

Prijeta lopova.

Žandarmerija v Trebnjem je prejela zloglasna tatova, brata Franca in Rudolfa Kržolj, doma od nekod z Dolenjkega. Ukradla ta namreč v Litiji dve kolesi in odpeljala brejo kravo. Ker pa je postala krava medpotoma preveč utrujena, sta jo privezala blizu Sv. Križa za obeečno drevo in qdhitela s kolesi naprej. Eno izmed koles je dobil oškodovanec nazaj, drugo pa je Rudolf pred aretacijo prodal. Ker so se zadnje čase v okolici Litije vlni stalno ponavljali, upa oblast, da je dobila v roke nevarna pticka, ki sta soudeležena tudi na vlovu pri trgovcu Lajovicu v Litiji, koder je bilo ukradenega za okrog 50 tisoč Din, manufakturnega blaga. Oba nevarna pticka sta bila predana okrožnemu sodišču v Novem mestu.

Smrtna kosa.

Te dni je umrl v Ljubljani po dolgi bolezni Anton Šeme, poštni poduradnik v pok. in hišni posestnik. Pokojnik je bil splošno priljubljen in zelo ljubezniv človek.

— Te dni je preminula v Ljubljani Marija Majdič, rojena Ertl, dobra in skrbna gospodinja.

Nesreče.

Te dni je pripeljal po Dolenjski cesti z dvoprepnim vozom 39-letni hlapec Ivan Šribar iz Lavence, sod vina. Nasproti mu je prišel na kolesu natakarski vajenec Ernest Kobal, ki je peljal poleg sebe na kolesu tudi 12-letno sestro Hildo. Nasproti vojaškega strelišča pa je kolesarju nenadno kolo izpodrsnilo in brat ter sestra sta padla ravno pod konja Šribarja. Konji so se pri tem splašili ter zdrveli tako nesrečno, da sta šli dve kolesi moli Hildi čez prsi in levo ramo. Deklica je dobila težke poškodbe. Bila je prepeljana v bolnico z rešilnim vozom in je le malo upanja, da bo ostala pri življenju.

— Bečan Alojz, samski delavec iz Dravlj, je te dni neko popoldne podiral na travniku posestnika Franca Šušteršiča v Županzah hraste. Neko deblo se je na Bečana prevrnilo in ga stisnilo za spodnji život. Prepeljan je bil istotako v bolnico.

— Pred kratkim je postala žrtev nekega nepredvidnega kolesarja na križišču Resljeve in Sv. Petra ceste 33-letna zasebnica Jositina Rozman. Kolesar je pridrvel proti njej in jo zadel ter močno ranil na glavi. Tudi ona je morala vsled poškodbe iskati zdravniško pomoč.

Poskušen samomor.

V petek dopoldne se je v Grajskem logu za tremi ribniki ustrelil v prsa v samomorilnem nameri carinski pripravnik Ignacij Opelka. Padel je takoj v nezavest. Našli so ga šele popoldne otroci, ki so se tam igrali. Rešilni oddelki ga je prepeljal v bolnico, kjer so ga takoj operirali in odstranili kroglo, ki je obšla v pljučah. Že par dni poprej si je Opelka prerezal žile, vendar pa je zaželeni uspeh izostal. Kaj mladega moža žene v smrt, ni znano. Sedaj se nahaja v bolnici in je izven nevarnosti.

Usodno maščevanje.

Pred nekaj časom sta bila obsojena pri okr. sodišču v Litiji fant Alojzij Pangarski in Jože Zupan iz Gadnice, ker sta nabila tovariša Janeza Grčarja, ki je pri obravnavi tudi pričal proti njima in jima je dosti pomagal do kazni. Grčar bi se bil moral s tem zadovoljiti in se s tovarišema nato zopet mirno poravnati, kot je to

običajno pri naših fantih. Toda on je zagrešil. Po prestani kazni, ki so se fantje zopet srečevali, se jima je posmehoval in se iz njih norčeval, češ da je slab fant, ki še ni bil zaprt. Tako se je pripetilo, da se je sešla ta trojica v Feničevih gostilni, kjer je Grčar zopet zabaval. Fanta je Grčarjevo izzivalno postopanje tako razkačilo, da sta pograbila eden stol drugi pa bičevnik in sta ga zopet posteno naklestila. Grčar pa jih je zopet tožil in je zahteval kazni in pa naravnost ogromno odškodnino za svojih 5 malih poškodb. Na predlog zagovornika pa, ki je u vodoma poudarjal, da je to vsakdanji dogodljaj in enostaven, vendar pa ni enostaven z ozirom na vzrok pretepa, katerega je povzročil tožitelj, sta se sodišče to dejstvo vpoštevalo in je obsodilo oba fanti samo vsakega na 3 tedne ječe in v primeri z zahtevki na materialno škodo.

Hišna štev. 28.

Kazenski list 28 pk. Ječar predstavi senatu 48 letnega oženjenega delavca Franceta Zabreta doma iz Rodič št. 28. — Mož je od 11. sept. v zaporu, ker je pretepel svojo mater in njeno gosašo Uršo Škrabarjevo. Predsed.: Vi se pa vedno pretepete. Zakaj sedite zdaj? Obt.: Radi matere, 4 mesece. Predsed.: No, pogledjmo malo vaše kazni. — Skoro sam pretep. Tu imate kar zapored 4, 8 in 10 mesecev, tu bomo eno leto in tu celo 5 let radi uboja! Obt.: Oh! Gosp. to pa ne bo prav! Za 5 let vem, da jih nisem dobil! Tu se oglasi brat, ki je sedel na klopi za priče v dvorani in pravi: "Gospod sodnik, 5 let sem biv pa jest, pa 1 leto tudi, pa me on, ta je imu največ 8 mesecev". Predsed.: No, dobro, vendar se mi zdi čudna kako je to mogoče. Brat: Lahko gospod, Zabrete mešajo, ker mas je več! Predsed.: "No, pa dobro, ima pa morda še manjše kazni — 28 jht je — pa vaša hišna številka reče obtožencu je pa tudi 28, torej ker ste dosegli že svojo hišno številko, bi lahko nehali, pa še vedno rogovolite. Sedaj pa poslušajte in pravico govorite. Zabret je bil obtožen, da je sunil svojo mater, že zelo staro ženo, s čevljev in stegno, brata Janeza je udaril po čelu, gostištari Urši pa je izbil en zob. Predsed.: "No, kako je bilo, ali ste res tako napravlili?" Obtožene: "Ne, kaj bo že res, vse pa ni tako, kot vam oni pravijo. Brat je moree in je v podstrešju kadil. In pokazal sem na čelu, kje ima pamet. In v ti razburjenosti je pa mogoče res, da sem tudi mater in staro Uršo malo dregnil, pa to ni bilo tako hud. Mati ima že od starosti plavkaste noge, Urši pa se je zob že majal, da bi ga bila kmalu že parkrat požrla. Veste pa gospod, te ženske so zelo jezične in tudi hude. Z bratom pa vsi skupaj drže, ker jim gre za prihodnjek. Pa se jih včasih tako malo otresem, pa pridem k vam v luknjo. — Predsed.: "No mati, sedaj ste pa slišali. Vi ste mati in mu lahko odpuščate. Stara žena se obrne proti drugemu sinu in mu pravi: "No, al' mu odpustim?" Brat ne odgovori nič, samo namrdne se in zmiga z ramjo. Žena pa pravi: "Gmah naj m' da, pa da na bo reku, da sem žleht mat' mu pa še enkrat odpustim. Nato mu je odpustil tudi brat, gosaša Urša pa je morala priče in pričati. In povedala je žena: "Res je gospod, en zob mi je zbol, ni pa res to, da se je že majov. Povem pa, žlehtne je žena kot on, ga šunta, našunta, pa j' tak, da b' vse zbol!" Predsednik: "Ja, no Zabret, sedaj ste pa čuli. Če vas razjeze znesite se rajši nad kurami ali psom in se ne bomo več videli. In sledila je 29 sodba, ki pravi: 4 mesece ječe, Urši pa 250 Din za zob. Zabret je rekel, da sodbe ne sprejme, ker je previsoka. Ko ga je predsednik opozoril, da so ga sodili z ozirom na neznasne razmere v hiši res prav po milosti, ker drugače bi dobil najmanj eno leto, je bil mož zadovoljen in se je čudna družba brez slovesa razšla.

Peter Zgaga

Povsod imajo rojaki svoje křeze in težave, in tudi v Conemaughu jih imajo.

Kot mi poročajo, je bilo zadnjič veliko razburjenje zaradi žegnane vode, ki jo je nesel neki rojak spravil k Sv. Frančišku.

Več galon jo je dal spraviti, ko je pa ponjo prišel, se je bila že tako usušila, da je komaj ena galona ostala, pa še tista je bila malo preveč požegnana.

Rojaki se tudi precej zaimajo za oljnat delnice. Le škoda, da ne morejo vprašati za natančne informacije tistega, ki jih je prodalaj.

V okrajno jetnišnico je namreč radovednežem vhod prepovedan.

*

Lz Beograda poročajo, da bo v kratkem doletela jugoslovanskega kralja velikanska čast.

Postal bo namreč čuvaj Božjega groba v Jeruzalemu.

Obenem mu bo poverjen tudi protektorat nad Božjim grobom.

V gotovem oziru je pa ta služba precej brezpotrebna.

Božjega groba ne bo nihče ukradel, dokler bodo Angleži gospodovali nad Palestino.

Ko se bodo pa enkrat Angleži umaknili pred resničnimi gospodarji Palestine, tudi Aleksandrova straža ne bo dosti zalega.

Ako ima kralj res kaj upliva in res kaj moči, naj postane čuvaj naših jugoslovanskih bratov, ki umirajo pod italijanskim jarmom.

Ob Soči je njegova straža veliko bolj potrebna kot je pa v Jeruzalemu.

*

Republikanski predsedniški kandidat Coolidge vztrajno molči. Ne zine in ne zine nobene besede, magari, da ga še tako izživajo.

S svojim molkom skuša ljudem dokazati svojo modrost in vzvišenost.

*

Te dni je imel progresivni podpredsedniški kandidat Wheeler zelo značilen govor, v katerem je karakteriziral Coolidge-a kot bi ga nihče bolje ne mogel.

Rekel je:

Coolidge je podoben neumnemu farmerskemu sinu. Oče ga je poslal v mesto s krompirjem in mu zabil pri odhodu: — Lepo molči, pa boš dobro opravil. Nobe-nemu človeku ne daj odgovora. Kajti, kakor hitro eno zineš, bodo takoj vsi vedeli, da si neumen.

Sin se je pokoril očetovemu povelju ter je vztrajno molčal.

Medpotoma so ga vpraševali ljudje:

— Kaj prodajaš, fant?

On je vztrajno molčal.

— Ali prodajaš krompir? Počem ga prodajaš?

Fant je vztrajno molčal.

Ljudje so se spogledali in mu rekli:

— Fant, ti si pa neumen.

Fant se je z neprodanim krompirjem vrnil domov in rekel očetu:

— Oče, ves čas sem vztrajno molčal, pa so me vseeno pogruntali, da sem neumej.

*

Ženska dosti lažje pozabi kot pa moški.

Toda križ je, ker se tistega, kar pozabi, dosti lažje spomni kot pa moški.

*

Resničen modrijan je le tisti, ki pri vinu ne govori.

*

Kovrta ima navado precej natančno poročati, le tega noče sporočiti svetu, če jih je bilo trinajst ali štirinajst oklah in v basementu njegove cerkve.

*

Trgovinski minister sovjetske Rusije je Leonid Krasin.

Vsa svoja potovanja opravlja potom zrakoplova.

Tako je naprimer v zadnjih sto dneh šestdesetkrat letel.

Tudi druge države imajo ministre.

Toda ti ministri ponavadi lete le enkrat — pa še tistikrat samo čez prag.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 22nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PIEHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik nespelačnih smrtnih: JOHN MOVERN, 413 — 13th Ave., East Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE V. GRAHEK, 808 American State Bank Bldg., 608 Grant Street and Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK KERABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Poročni odbori:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne politizacije naj se pošilja na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošila na predsednika poročnega odbora. Prošnje za spremembo novih članov in bolnišniške sprave naj se pošila na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgani tajnika bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Pobeg zločinca z zrakoplovom.

Ker se modernizira svet, se seveda modernizirajo tudi zločinci. Subotička policija zasleduje sedaj mednarodnega zločinca Georga Heckla, ki je osleparil subotičkega zastopnika neke dunajske banke za 250 tisoč Din in nekega tovarnarja iz Velikega Bečkereka za 150,000 Din. Zločinec je pobegnil z zrakoplovom, ki s ga je najel v Pančevu. Ustavil se je na Dunaju, a tamkajšnja policija ga doslej še ni aretirala.

Milijoni na ulici.

Te dni, ko je bilo na trgu v Sisku polno domačih gospodinj, je nastala tako velika gneča, da se je v prvi mah mislilo, da je bil aretiran kak neprimerni, ki je ukradel vrečo zelja in ga gospodar obdeluje za to dejanje po rebrih. To bi mogel misliti, kdor je gledal od daleč, v resnici pa je bil dogodek popolnoma vesele narave. To so potrdili tudi obrzi gospodinj, ki so poleg torbice s krompirjem, mesom in paradižniki držale v drugi roki maso novčnice: Ta deset, druga dvajset, tretja za 100 tisoč. In bile so vse prave, samo žalibog novčnice bivše avstro-ogrske banke. Prerivanje je bilo splošno in je trajalo tako dolgo, da je nastala prava senca na trgu.

Dopoldne je namreč prišla na trg okoli 15 let stara devotica. V desni roki je imela debel sveženj novčanic, žalibog starih, ki sedaj niso več porabne. Bilo jih je za mnogo milijonov kron. Čim je prispela na trg, jih je takoj pričela razdeljevati. Vsaki gospodinjji je dala debel šop bankovcev. Ko

jih je obdarovala že za več milijonov, je krenila še na Reko. Tam kaj je bila še bolj radodarna, očitno radi tega, ker je videla, da se izpreminja Reka v mesto obupanec in da je tamkaj mnogo težje priti do denarja. Reške gospodinje so se naravnost trgale za plave novčnice v prepričanju, da bodo morda kaj imele kake koristi od njih. Glavna bitka pa se je vršila pred prvim trgov. Tu se je je okoli dekleta, ki je na svoje in splošno zadovoljstvo vrgla poslednji šop bankovcev v zrak, razvila namreč prava dirka za bankovci. Malo je manjkalo, da ni prišlo med ženskami s klobuki in brez klobukov do pretepa.

Dogodek, ki se je odigral na trgih dveh sosednjih mejnih mest, je bil predmet živahnega komentarja pri vseh, ki so sodelovali v akciji. Obogatel seveda pri tem ni nihče.

Aretacija bolgarskih špijonov.

Te dni sta bila v Nišu aretirana dva bolgarska špijona, ki sta prestopila jug. mejo po nalogu Macedonskega komiteta, da izvršita atentat na neke osebnosti bolbarske zemljoradniške stranke, ki se nahajajo v jug. državi. Špijona sta se najprej nahajala v Negotinu, kjer sta umorila nekega pristasa bolgarske zemljoradniške stranke. Iz Negotina sta odpotovala v Niš, kjer sta se izdajala za bolgarska begunca. Na ta način sta prišla v stike s pravimi bolgarskimi begunci. Ker pa je bilo njih ponašanje oblastim sumljivo, sta bila oba Bolgara aretirana in odvedena v Beograd.

Priporočljivo je, da nam pošljete

VAŠE PRIHRANKE

za obrestonosno naložitev.

Naša banka plačuje na vložke na

"Special Interest Account"

4% OBRESTI NA LETO

a sigurnost je v vseh ozirih zjamčena.

Naj bo Vaše sedanje hranjenje Vaša zaslopba za vse slučaje v bodočnosti; radi tega vložite Vaše prihranke v solidno in sigurno domačo banko.

VSE DRUGE BANČNE POSLE IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

TRETJE STRANKE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Obe veliki stranki v Združenih Državah, Republikanska in Demokratska, obstojata v svojih sedanjih oblikah skoraj nespremenjeni še iz časa civilne vojne. Mnogo je bilo že poskusov, da se ustvoja na mesto obeh velikih historičnih strank katere sta si dosedaj neoprestano delili vladno te dežele med seboj. Vsi ti poskusi pa so bili dosedaj brezuspešni. Predaleko bi nas zaneslo, ako bi hoteli preiskovati vzroke tega stalnega političnega nihala. Ali ne da bi se puščali v nikakovo znanstveno razpravljanje, je vsakomur, ki živi v tej deželi, kmalu razvidno, kako velik vpliv imajo družinske tradicije na ameriško politiko. Reklo se je, da je vsak novorojenček v Ameriki že ob rojstvu ali majhen Republikanec ali majhen Demokrat. To je sicer hodomošno, ali precej resnice je v tem. Kdor dvomi, naj le poskuša napasti demokratično ali republikansko pripadnost pro-pravnega tukaj rojenega Amerikana, pa se bo takoj prepričal. Posledica tega napada bo navadno skoraj instinktivna in slepa obramba omljene organizacije.

V vezi s tem je vredno spomniti, da prvi resni poskus prevrniti politično ravnotežje je bil storjen pod vodstvom tujerodnega ameriškega državnika, Karla Schurza. Schurz je prišel v Ameriko v svoji mladosti, potem ko je igral romantično vlogo v nemški revoluciji od 1. 1848., in je kmalu postal tukaj odlična politična oseba. On je bil vodja "liberalnega republikanskega" gibanja, ki je začelo v Missouriju 1. 1869. Na glavni konvenciji Republikanske Str. v Jefferson City, Mo., v avgustu 1. 1870., se je pojavil tak razdor v stranki, da je 250 delegatov pod vodstvom Karl Schurza zapustilo konvencijo in obdržalo posebno konvencijo, kateri je Schurz pred sedoval. Nova stranka sprejela je program, ki je odločno obsodil vsako tarifo, ki ustrega interesu poedineca na račun skupnosti, zahteval odločno reformo civilizirane uradništva, nasprotoval vsak poskus razveljavljanja kakšnega dela zveznega ali državnega dolga in priporočal, da se javno zemljišče ohrani in koristi brezposelnim in delavskim prebivalcem. Ko se Demokratična stranka sešla, je sprejela program in kandidata Liberalcev. Za predsedniškega kandidata je bil postavljen Horace Greeley, a kandidat Republikanske stranke je bil general Grant. Na predsedniških volitvah v novembru 1. 1872. je poslednji dobil electoralne glasove vseh razv. nekkih 6 ali 7 držav in njegova večina ljudskih glasov je znašala 750.000. Po tem porazu so Liberalci 1. 1876 sklenili, da gibanje za tretjo stranko je bilo ta čas nemogoče. Ob naslednji republikanski konvenciji so se Liberalci razcepili; del njih je sprejel program in kandidata Republikanske stranke, dočim so se drugi pridružili Demokratom. Zato se lahko reče, da je gibanje "Liberalnih Republikancev" ponehalo 1. 1872.

Med 1. 1873. in 1876. je bilo neko "farmarsko gibanje." Takozvane Independence Parties so bile organizirane v 11 državah — Indiana, Illinois, Michigan, Wisconsin, Minnesota, Iowa, Missouri, Kansas, Nebraska, Oregon in California. Značaj tega neodvisnega gibanja je razviden iz sprejete "platforme." U glavnem se je program zanimal za sprejem takozvanih Granger Laws. Beseda "Granger" je označevala udruženje farmerjev, ki so zahtevali ureditev železniških tarif in ustanovljenje združništva, da se odpravi dobiček posrednika. Glavna točka je pravzaprav bila, da se prizna državam pravica urejanja železniških tarif v korist ljudstva. Ko je Kongres sprejel 1. 1874. zakon, ki je skušal vzadostiti tem pritožbam, je vse to politično gibanje prenehalo.

Novembra 1. 1874. je bila ustanovljena v Indianapolisu takozva-

na Greenback Party. V onem času so bili Republikanci za "trdi" denar, dočim so bili Demokrati za "mekhi" denar, ne da bi se pa kot narodna stranka oficijelno izjavila k enemu ali drugemu stališču v tem pogledu. Oni, ki so sprejeli načelo, da nanj vlada izplačuje svoje obveznice v "greenbacks" (papirnih novčanicah, katerih obratna stran je bila zelene barve) mesto v kovinskem (trdem) denarju, so se imenovali "Greenbacks." Konvencija stranke za imenovanje Predsednika se je sešla v Indianapolisu v maju 1. 1876. Za predsednika je bil imenovan Peter Cooper iz New Yorka in za predsednika Newton Booth. Rezultati volivne so bili neznaniti. To gibanje je doseglo svoj vrhunec 1. 1880., ko je general J. B. Weaver, strankin kandidat, dobil največje število glasov, ki ga je dobila kakak tretja stranka od civilne vojne do tedaj. Kasneje pa je stranka začela propadati. Kakor njene predhodnice, neodvisne farmarske stranke, in njena naslednica, takozvana Populist Party, je Greenback Party našla svojo gospodarsko podlago v razmerah, ki so vladale tedaj v poljedelstvu. Ti gospodarski razlogi so razlikovali te tretje stranke od starejših organizacij, katerih korenine so bile večinoma historične in politične.

Dne 19. maja 1891. je 1400 delegatov, ki so bili nezadovoljni z obstoječimi strankama, ustanovilo stranko People's Party ali Populist Party. Program te stranke je zahteval svobodno kovanje srebrnega denarja, odpravo vseh državnih bank, poddrževanje železnic, izobilje papirnatih novčanic; glavna zahteva pa je bilo svobodno kovanje srebra, ker so farmerji v onem času padajočih cen mislili, da bo jim to pomagalo. 57. Kongres, ki se je sešel v decembru 1. 1901., je vseboval dva senatorja Populistične stranke, kakor tudi 8 zastopnikov v spodnji zbornici. 1. 1894. je ta stranka imela Kongresu šest senatorjev in 7 poslancev in v poedinah državah 21 dostojanstvenikov. L. 1898. se je Populistična stranka pridružila Demokratični stranki in z njo vred kandidirala Bryana za Predsednika. Ta pridruženje je provzročilo sprejem znane programne točke (plank) o svobodnem srebru (zahteva, da se potom zakona uredi cena srebra v kovanem denarju v razmerju 16 unč srebra za vsake eno zlato). S tem si je Populistična stranka izborila svojo največjo zahtevo, a je istočasno izgubila svoj obstanek kot samostojna stranka. General Weaver je bil najodličnejši vodja v tem gibanju.

L. 1912. so ugledni člani Republikanske stranke, ki so smatrali razmere v svoji stranki za nevzdržljive, začeli gibanje za ustanovitev nove stranke pod imenom National Progressive Party. Svojo konvencijo je ta stranka obdržala v Chicagu 1. 1912. in nominirala za predsedniškega kandidata bivšega Predsednika T. Roosevelta in za Podpredsednika gubernerja Californije, Hiram Johnsona. Glavna vsebina programa je bila zahteva socialne in industrijske pravice in je bilo naglašeno, da vrhona dolžnost naroda je čuvanje človeških sil. Program je vseboval zahteve po zakonodaji glede industrijskega zdravstva, otroškega dela, meznega standarda, delo žensk itd. Lzid volitev je dokazal, da je Roosevelt dosegel odločen uspeh nad Taftom, republikanskim kandidatom. Lzid volitev je bil sledeči: Wilson je dobil 435 electoralnih glasov, Roosevelt 88 in Taft 8. Po izvolitvi demokratičnega kandidata, Woodrow Wilson, pa je Progressivna stranka razpala.

Izza zvečeta in razpada Rooseveltove Progressivne stranke je bilo več poskusov, da se ustanovi tretja stranka, zlasti med zapadnimi farmerji. Farmer Labor Party je 1. 1920. nominirala Mr. P. P.

Christensona za Predsednika, ki je dobil nekaj četrtil milijona glasov od skupnih 16 milijonov glasov, oddanih za vse kandidate skupaj. Med historičnimi tretjimi strankami se nahaja tudi Prohibition Party, ki je nominirala predsedniške kandidate že od 1. 1872. Kandidati te stranke niso nikdar dobili toliko glasov, da bi koga izvolili za katero javno mesto. L. 1920. je Prohibition Party dobila nekaj manj od 190.000 glasov.

Najnovejše gibanje za mogočno tretjo stranko je ono, ki se vrši pod vodstvom senatorja La Follette. Kak uspeh bo imela ta tretja stranka, se bo razvidelo na predstojećih volitvah.

Ta popis gibanja tretjih strank ni niti iz daleka popoln. Tu niso omenjeni nekateri več ali manj značilni pokreti, ki so se tekom poslednjih dveh generacij vršili v političnem življenju Združenih Držav. Ameriško socialistično gibanje zasluži posebno omeno, ker se razlikuje zgodovinski od drugih gibanj v tem, da se ni izemilo iz starejših strank. Prva socialistična stranka je bila ustanovljena 1. 1874. pod imenom Social Democratic Workingmen's Party of North America, ali 1. 1877. je spremenila ime v Socialist Labor Party. Ta stranka že vedno obstoja in je na predsedniških volitvah 1. 1920. dobila čez 31.000 glasov. L. 1897. je bila osnovana nova stranka Socialist Party. Najbolj izkazana pojava v tej stranki je Eugene Debs, ki je bil redno njen kandidat za Predsednika. L. 1920. je Debs dobil 919.000 glasov, v sedanjih volitvah stranka ne nastopa samostojno, marveč podpira La Follette-a.

Po vojni so se porodile razne komunistične stranke, med njima Worker's Party of America, osnovana 1. 1921., in Proletarian Party, osnovana 1. 1920. L. 1923. je poprej omenjena Farmer Labor Party sklicala konvencijo v Chicagu v svrhu, da se ustanovi splošna narodna stranka delavcev in farmerjev. Tekom konvencije je Farmer Labor Party sklenila, da noče stopiti v nikakovo federacijo strank, ako je Worker's Party zraven. Kakor stvari stoji dandanes, je Worker's Party postavila za predsedniškega kandidata W. Z. Fosterja, dočim se zli, da je Farmer Labor skupina federirane Farmer Labor Party prešla v La Follette-ov tabor.

Iščem JOHNA KNAPFEL, doma iz Grahovega pri Cirknici in je že več let let v Ameriki. Prosim rojake, če kdo ve kje je, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. Anton Knafel, Box 77, Levack, Ont., Canada.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKI GOVOREČI ZDRAVNIŠKI SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Zastupljenje krvi zdravim o glasovitim 60%, ki za je izumel dr. prof. Erlich. Če imate moliže ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in iztestirajte vam bom kri. Ne čakajte, ker se ta bolezen nalez.

Vse moške bolezni zdravim po o krajsini metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Blaznikova PRATIKA (S TREMI MLATIOL) za leto 1925. Cena 20 centov. Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Prevoz Sienkiewiczovih kosti v domovino.

15. oktobra se je podala iz Varšave v Švico posebna delegacija, kateri je poverjen prevoz smrtnih ostankov velikega poljskega pisatelja zgodovinskih romanov, H. Sienkiewicza, iz Švice v poljsko domačo zemljo. Sienkiewicz je umrl med svetovno vojno v prostovoljni emigraciji in njegove kosti se do danes niso mogle vrniti v domovino, kateri je bilo do zadnjega dela posvečeno življenjsko delo velikega pokojnika.

Henrik Sienkiewicz se je rodil leta 1846. v kraju Lukov na vzhodnem poljskem ozemlju, tam, kjer se odpira razgled proti Rusiji in Ukrajini, ki je od pamtveka igrala tako veliko vlogo v polski zgodovini in književnosti. Pisatelj je voče je bil imovit plemič na deželi in je njeval najčistejšo tradicije svojih aristokratskih prednikov. Ohranil je stari polski duh in domače življenje, ki je tako značilno za slovansko raso. Prvi pouk je dobil mali Henrik v krogu svoje ožje rodbine. Njegova mati je bila sama pisateljica in ona je najbolj vplivala na njegovo sina. Henrik je čital zgodovino, posejal stara polska mesta z dragoceno dediščino preteklosti in študiral intenzivno posebno poljsko klasično slovstvo. V tem času je imel na mladega moža, ki se je še šolal na univerzi, velik vpliv slavni pridigar Peter Skarga. Nerečni slučaj je hotel, da je Sienkiewicz oče prišel ob vse svoje imetje. Leta 1863. se je družina radi tega preselila v Varšavo. Henrik je moral okusiti grenki boj za skorjo kruha v vsakdanjem življenju.

Tega leta je izbruhnila zadnja poljska vstaja, ki je trajala celi dve leti. Ni je skoraj bilo poljske družine, ki ne bi imela svojega med vstasi. Odmevi upora so prihajali dnevno v Varšavo. Slednje je bil upor dušen, uporniki pa so prišli na večala. To je napravilo na Henrika porazen vtis. Lotila se ga je depresija. Kako tudi ne! Izgubil je evet poljske omladine, kar pa je ostalo poštenih ljudi, so morali bežati v tujino. V Literaturi je dotlej vladala romantična struja. Dogodki so ji pretrgali nit življenja ter izpremenili slovstveno smer v pozitivizem. Splošno tendenca poljskega javnega življenja je tedaj zahtevala, da se naraščaj posveti praktičnim poklicem, posebno znanosti in vedi. Narod poljski se je moral dvigniti materijalno, kajti upor mu je zadal toliko ran, da se mu je odpirala kaj črna prihodnost. Vseh ljudi se je lotila težka časovna bolezen, ki ni prizanesla niti najkrepkejšim talentom.

V tej dobi je Sienkiewicz dovršil v Varšavi tako zvano "glavno šolo." V literaturi je bil tedaj že nekoliko domač. Pisal je za liste gledališke kritike, podlistke, za revije pa poročila in razprave. V družbi igralcev, pisateljev in sličnih umetnikov je bil že priljubljen znan. Takrat se je tako navdušil za književnost, da je napisal dramo iz bohemskega življenja "Na Marne." Začel pa se je nanovo intenzivno baviti s poljsko zgodovino iz 16. in 17. stoletja. Potem se je podal na potovanje. Mutil se je v Franciji, Nemčiji in Angliji. Na tem potovanju in po povratku domov je koncipiral prva dela, ki so zbudila splošno pozornost in zanimanje širših bralskih krogov. Pozneje, ko je že bil na glasu kot pisatelj zgodovinskih stvari v literarni obliki, je odšel v Ameriko, odkoder je pošiljal na poljsko svoj divna in svetovnoznana "Pisma iz Kalifornije." Vrnil pa se je nazaj v Evropo in se podal v Italijo, kjer je začel študirati klasična dela. Kmalu se je vrnil v Varšavo kot dovršen pisatelj. Postal je najprej sodrudič beletrističnega ozornika "Njiva," pozneje pa urednik "Slova." Sedaj se je naravnost moral posvetiti izključno literarnemu delu. Napisal je znano trilogijo: "Z ognjem in mačem," "Potop" in "Gospod Volodijovski." Dela so sledila drugo za drugim. Prvo je izšlo leta 1884. drugo dve leti pozneje, "Gospod Volodijovski" pa je prišel na dan leta 1889.

velikem kanalu, petnajst milj od Pekinga.

Nadaljna ojačenja za Vu Pejfuja so prišla skozi Teinsin, direktno iz Čingvautao. Vse te čete so na poti proti Pekingu.

Vu Pejfu, ki je bil vrhovni poveljnik vladnih čet do smoglavljenja do sedanje administracije, katero je izvedel krščanski general Feng, koraka sedaj proti Pekingu, da se vnovič polasti izgubljene sile.

Taku in Tangku sta zunanji pristanišči Tiensina ter majhni naselbini.

Davki na igralce s kartami in na gledalce.

Igralci, ki igrajo karte v kavarah in v Pragi, kakor tudi osebe, ki igri prisostvujejo kot gledalci, so utekli veliki nevarnosti. Praskemu svetu je bil namreč podan predlog, da morajo vse te pravkar imenovane osebe plačati davek 1 čehoslovsko krono za 4 ure. Ta davek bi bil nesel praški občini nad

200.000 čehoslovških kron. Vendar so ga pa praški mestni očetje odklonili, le socialni demokrati in komunisti so bil zanj, ker bi stroški pri iztirjanju davka bili previsoki oziroma bi ne bili v nobenem razmerju z malenkostnim uspehom. Človek se mora včasih iznajdljivosti davčnih referentov res čuditi.

Putiti otrokom, da obvelja njih volja, se pravi moriti jih.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj stric ANTON KOŠČAK, doma iz Gornjih Otav pri Cirknici. Poročati mu imam več novic iz starega kraja, zato prosim rojake, če kdo ve kaj o njem, da mi poroča ali naj se pa sam oglasi. — Andrew Melc, Box 77, Levack, Ont., Canada. (2x 1, 3)

ROLE za PIANO
SLOV. IN HRVATSKE
dobite edino pri:
NAVINEK-POTOKAR
331 Greeve St. Conemaugh, Pa.
PIŠITE PO CENTIK.

Ako ste se odločili

obiskati staro domovino in dospeti tja za BOŽIČNE PRAZNIKE, treba je, da si že sedaj nabavite potni list in druge potrebne listine, da boste pravočasno pripravljeni za odhod.

Za vsa navodila glede potovanja v domovino in povratka v Ameriko obrnite se na nas, kjer jih dobite brezplačno.

Mi zastopamo vse prekmorske parobrodne proge.

Vse bančne posle izvršujemo brzo, točno in zanesljivo.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gospodnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pešmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glase. Vsebuje 109 najboljših slovenskih pesmi	2.50

(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. C.)

Knjige vam pošljemo poštne preplate.

Slovenic Publishing Company

62 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— In vi mislite, da je Aguilar ta človek? — je vprašal Peter, dočim je Castell zganil pismo ter ga utaknil v notranji žep svoje obleke.

— Gotovo. Čul sem že, da preži tu naokrog lisica in da je boljše, če zaklenejo ljudje svoje kurnike. Ali si zapazil, kako se je pokrival kot duhovnik ter povdarjal besede, da je dober kristijan? Postni čas je in po nesreči je bilo meso na mizi, čeprav se ga nismo dotaknili. Jaz nisem strog v takih zadevah ter se malo brigam za cerimonijske in forme. On je to zapazil ter se dotaknil le ribe, čeprav je pil precej sladkega vina. Brez dvoma bo šlo poročilo o tem mesu na Špansko s prihodnjim kurirjem.

— In če pojde, kaj za to? V Angliji smo in Angleži ne bodo trepetali španskih postav in običajev.

— Jaz nisem bojazljiv, a mislim, da se je treba bati tega. Roka pač je dolga in roka pretkanega Ferdinanda je še daljša in oba hrepčita po vratovih in mošnjah krivovercev.

— Gospod, mi nismo nikakr krivoverci.

— Ne krivoverci, a bogati smo. Oče enega med nami je bil žid in v tej hiši je še neka druga stvar, katero bi si zaželel celi resničen sin svete cerkve, — je rekel ter pogledal na vrata, skozi katera je ravnokar odšla Margareta.

Peter je te besede dobro razumel ter pričel nemirno opletati svoj dolgi roki, dočim so njegove sivkasto-zelene oči blestele.

— Hočem iti v posteljo, — je rekel, — da razmišljam.

— Ne, dečko, — je odvrnil Castell, — Napolnil si čašo ter ostani še nekaj časa. Povedal ti bom še več stvari in ni ga bolj primerne časa kot je ta. Kdo ve, kaj se lahko zgodi že jutri?

Tretje poglavje.

PETER NABIRA VIJOLICE

Peter se je pokoril, sedel v velik stol ob ognju ter molče čakal. — Poslušaj, — je rekel Castell, — Pred petnajstimi meseci si mi nekaj povedal, ali ne?

Peter je prikalil z glavo.

— Kaj je bilo?

— Da ljubim svojo sestrično Margareto in prosil sem vas dovoljenja, da ji smem povedati to.

— In kaj sem odgovoril?

— Prepovedali ste mi, ker se jaz še nisem dosti izkazal in tudi ona ne. Razventega da bo postala ona zelo bogata in da se lahko s svojo lepoto odločno poroči, čeprav je le hčer trgovca.

— No — in potem?

— Ničesar, — je odvrnil Peter, ki je srebral vino ter postavil čašo zopet na mizo.

— Zelo molčeč človek si, celo pri dvorjenju, — je rekel Castell ter ga motril s svojimi ostrimi očmi.

— Molčim, ker nimam ničesar več izjaviti. Rekli ste mi, naj molčim in molčim sem.

— Kaj? Celo takrat, ko so oni veseli kavalirji nagovarjali Margareto in ko se je ujezila, ker ji nisi dal nobenega znamenja ter sklenila udati se prvemu ali drugemu?

— Da, celo takrat. Težko je bilo, a celo takrat, Ali ne jem vašega kruna? Ali bi vas mogel voditi za nos, ko ste mi prepovedali?

Castell je zopet zrl nanj, a v tem slučaju je razodeval pogled respekt in nagnjenje.

— Molčec in odločen, a pošten, — je rekel Castell kot v samogovoru, nakar je nadaljeval: — To je bila težka preiskujna, a videl sem jo ter ti pomagal na najboljši način, da pošljem onadva snubača po njih opravihi. Ali si še vedno istih misli glede Margarete?

— Redkokada izpremenim svoje mnenje in v takih zadevah — nikoli.

— Dobro. Dam ti dovoljenje, da izveš kakšnih misli je ona.

V radosti, katere ni mogel kontrolirati, je postal obraz Petra razpajen. Nato pa, kot da se sramuje razodeti svoja čustva in makar le za trenutek, je dvignil čašo ter izpil preostalo vino.

— Ivala vam. To je več kot sem si drznil upati. Po pravici pa govorim, če pravim, da nisem jaz nikakr partija za Margareto. Zemljišča, ki bi morala biti moja, so izginila in nimam ničesar, razven to, kar mi plačate za moje delo v tej trgovini. Ona pa bo bogata.

Castell je pričel mežikati. Odgovor mu je ugajal.

— Imaš vsaj odkrito srce, — je rekel, — kajti kateri drugi bi v takem slučaju govoril proti samemu sebi? Tudi dobre krvi si in eden, vsaj za ženske. Kar pa se tiče bogastva, — kaj je že rekel neki stari kralj mojega naroda? — bogastvo si včasih preskrbi peroti ter odleti. Razventega sem se navadil ljubiti in spoštovati in in rajše bi pustil svojega edinega otroka v tvojih rokah kot pa v rokah tega ali onaga angleškega lorda.

— Ne vem, kaj bi rekel, — ga je prekinil Peter.

— Potem ne reci ničesar. To je tvoj običaj in sicer dober. Sedaj me pa poslušaj. Ravnokar si govoril o svojih zemljiških v Essexu, v lepi dolini Dednams. Ta zemljišča so se vrnila, kajti zadnji mesec sem jih kupil vsa in sicer za večjo ceno kot sem jo bil pripravljen dati, kajti tudi drugi so hoteli kupiti in ravno danes sem jih izplačal v zlatu ter dobil pravni naslov. Posestva so prepisana na tvoje ime, in če vzameš mojo hčerko ali ne, bodo tvoja last, ko bom jaz odšel, kajti obljubil sem svoji mrtvi ženi, da bom tvoj prijatelj, ker je ona zvela kot otrok v tvojem starem domu.

Ves vshičen je skočil mladi mož iz sedeza in po pobožni navadi onega časa se je zahvalil svojemu svetniku:

— Sveti Peter, hvala ti ...

— Prosil sem te, da molčiš, — ga je prekinil Castell, — Razventega je za Bogom le on John, kateremu se moraš zahvaliti, ne pa svetemu Petru, ki nima nobenega opravka s temi zemljišči. Hvala ali nehalva, posestva je tvoje, čeprav ti tega še nisem hotel povedati. Sedaj pa ti hočem nekaj predlagati. Povej, prvič, kaj misli Margareta o tvojem lesenem obrazu in tvojih zaprtih ustnicah?

— Kako morem vedeti to? Nikdar je nisem vprašal. Prepovedali ste mi.

— Ha, če bi živel jaz v taki hiši kot ti in v tvojih letih, bi vedel vse, kar je mogoče vedeti glede zadeve, a kljub temu ostal molčeč. Seveda, kri je različna in ti si preveč pošten za ljubimca. Ali se je bala zate, ko je planil oni divjak z mečem nate?

Peter je razmišljal nekaj časa, a nato odgovoril:

(Dalje prihodnjič.)

Dr. S. Guthi:

Suženj navade.

(Is dnevnika detektiva.)

Sedim v svoji borno opremljeni mesečni sobi in prebiram Conan Doylejeve istorije. Ta Conan Doyle mora biti zvit tiček ... Opisuje svoje senzacionalne, skrivnostne slučaje, potem pritegne svoje ga vsevednega privatnega detektiva, ki prede in veže niti napetega zasledovanja zločincev z bajno zmoglostjo, čudežno energijo in neverjetno spretnostjo tako dolgo, dokler ne zgrabi varno se čutečega bandita. Publikum hlasta te povesti, je očaran in se niti za trenutke ne domisli, da ga na spreten način potegnil za nos ...

Tedaj prerušim nekdo moje razmišljanje. Trkanje.

"Noter!"

Prekrasna dama v stopi v mojo sobo v spremstvu elegantno oblečenega mladega moža atletske postave. Pogled na fine, plemenite poteze, na obleko in ponašanje lepe gospe in vedel sem, da je iz družabnih vrst. Njen spremljevalec izpričuje idealno moško lepoto. Od solnce ožgano lice, plamteče oči, ogledno črni brki.

"Gospod detektiv Muzar? ...

"Prosim!"

"Pravijo, da ste spreten, zanesljiv mož ... Potrebna nam je vaša preskušena spretnost, toda ..."

"Razumem, milostjiva. Zadeva je delikatna ..."

Oglasil se je mladi mož.

"Zelo delikatna ..."

"Na razpolago sem!"

"Naprej že izjavljam, da se ne ustrašim niti največjih denarnih žrtev. Če želite, vam dam večji predum in po doseženem uspehu vas bom bogato nagradila. Ponavljam pa: glavna stvar je diskretnost."

"To svarilo je odveč."

"Torej — da pridemo k stvari — Vi morate vedeti ... Pardon! ... Lahko govorim? Ni nikogar tu v stranski sobi?"

Brez skrbi, gospod."

"Torej, vi morate vedeti, da sem jaz le prijatelj milostjive gospe, ne pa njen soprog."

"Se poznata že dolgo?"

"Približno šest mesecev."

Tedaj se je vmešala dama:

"19. februarja bo šest mesecev. Če dovolite, Kornel, bom nadaljevala jaz ... Torej, dragi gospod, že pet tednov je moje življenje podobno pravemu peklju. Ne dneva, ne noči nimam več mirne. Neizrečeno sem nervozna ... Vsa se tresem in bojim se, ker me lahko vsak moment zadene strašna katastrofa ... Gre namreč zato, da nas nekdo že pet tednov vspevsod zasleduje, kako senca in da mu ne morem uteči. Vsa moja previdnost je zaman; oni skrivnostni neznanec zasleduje na naravno čudežen način vsak moj korak, ob sva moje sorodnike, moje prijateljice in znanee z anonimnimi pismi, kjer natančno opisuje vsak najin sestanek ... On piše, da sva imela danes tu, jutri tam rendez vous ..."

"Nesramnež! ..."

"To besedo je izpregovoril s Kornelom nagovorjeni gentleman."

"Minuli petek vsa bila na primer v neki vili. Peljala vsa se s kočijo tja. V mraku, ko sva izstopila, naju ni videl nihče in naju tudi ni mogel videti. Vila je prazna in ne stanuje nihče v njej. Niti žive duše misva srečala tam. Moji znaneci so mi pa čez tri dni eden za drugim prinašali anonimna pisma, kjer je bila natančno opisana ura in kraj našega sestanka."

"Čudno!"

"Kaj ne? Dala sva se na Kornelovo prigovarjanje skupaj fotografirati. In pomislite, dragi gospod, teden pozneje je dobila ena nojih največjih sovražnic to kompromitirajočo sliko v roke. Posetila me je, hlinila naklonjenost, me opozorila na pretečo nevarnost in mi z grajo izročila fotografijo ..."

Požretil sem morala svojo jezo, jo poslušati in molčati, na konec pa sem ji morala še zahvaliti ..."

"Strašno ... Ohupno!"

"Da! ... Neprijetna stvar! Dovolite vprašanje, je vaš gospod so-

prog tudi že prejel kakšno anonimno pismo?"

"Ravnokar sem hotela povedati ... Včeraj je dobil prvo pismo. Opazovala sem ga, kako ga je takoj prebral. Prebledel je kakor mrlič. Zložil je pismo in ga vtaknil v žep ..."

"Je ljubosumen?"

"In kako? ... Ljubosumen je in masčevalen ... Zdaj mi še prikri-va celo stvar. Hlini ravnodušnost, toda njegovega strašnega miru me je groza ... Več kakor gotovo je, da nekaj namerava ... On misli na masčevanje ... Hitela sem k Kornelu, potem k policijskemu predsedniku, ki je moj dober, star prijatelj. Prosila sem ga, naj izsledi enega človeka, ki me je oropal miru."

"In kaj je dejal policijski predsednik?"

"Poslal me je k vam. Priporočil vas mi je kar najtopleje ... Gospod! Prosim, rotim vas: Osvobodite me tega človeka!"

"Hm, hm! Težka naloga! Toda, čakajte ... Ne sumite nikogar?"

"Nikogar ... Nikogar ..."

"In vi, gospod?"

"Odkrito povedano: Na sumu imam hišno milostjive gospe."

"Toda Kornel! ... Marija ne ve ničesar. Ona je dobrosrčna, poštena deklica. Prepričana sem, da ni zmožna take podlosti."

"Če Marija zares ni posvečena v vašo tajnost, mislim tudi jaz, da je gospodov sum neutemeljen ... Ima mogoče milostjiva gospa kakšno tako anonimno pismo pri sebi?"

"Da. Imam pismo, ki ga je dobil moj mož."

"Kako ste prišli do njega?"

"Vzela sem mu ga ponoči, je spal, iz žepa."

"Pakazite!"

Vzel sem pismo in ga preletel.

"Za vraga! Ta človek ve vse, celo najmanjše detalje!"

"Po Kornelovem mnenju je pisala to pismo ženska roka."

"Jaz pa trdim, da jih je pisal mož in sicer z nerodno spačeno pisavo. V grafologiji sem podkovan. Kako ste prišli na te misli iti k policijskemu predsedniku?"

"Da, gospod, to je bil moj nasvet ..."

Sakr končim moramo vendarle kaj utegniti ... Zadnji čas je, da pri-memo lopova!"

"Morali ste pa vendar računati s tem, da prodre zadeva v javnost, kakor hitro jo zaznamite. Škandal je potem gotov! ... Spretni policijski reporterji izvajajo vse. Toda nadaljnjmo čigava je ona vila, kjer se bili minuli petek?"

"Vila je last milostjive gospe."

"In kdaj ste sklenili, da pojdetetja?"

"Prejšnji dan ..."

"Motite se, Kornel ... Jaz sem predlagala, da bi šla tja. Vzela sem seboj ključ in vi ste izvedel, ko sva se sedela v kočiji."

"Res je ... Jaz sem se zmotil."

Tedaj smo bili že na pravi poti. Ta nedolžna, na videz majhna pomota je z jarko lučjo osvetlila skrivnostni slučaj. Našel sem sled.

Mladi mož je potegnil denarnico iz žepa in položil par tisoč kronskih bankovcev na mizo.

"Tu je predum. Če bode te uspehi, potrojimo to vsoto!"

"Lahko mi zaupate, gospod! Ničesar ne bom opustil, kar bi mi pomagal strgati onemu podlemu, strahopetnemu človeku masko anonimnosti z obraza."

"Z milostjivo gospo ne smete stopiti v zvezo. Če potrebujete o tem ali onem še kakšnih pojasnil, se obrnite prosim kar name. Med peto in šesto sem zmirom doma ..."

"Prosim. Obenem vas prosim, da mi napišete tu na košček papirja svojo addresso."

Gentleman je v naglici napisal svoj naslov. Bežno sem pogledal pisavo in ta pogled mi je zadostal, da sem zaljubljeni par še malce prikržal. Milostjiva gospa mi je hotela že prijazno podati roko.

"Oprostite prosim, milostjiva gospa! Predno odidete, še eno

vprašanje ...!" Imate kaj lastnega premoženja?"

"Imam v Budimpešti tri nezadolžene hiše in v borzadskem okraju večje posestvo. Seveda tudi nezadolženo."

Lepi gentleman je vprašal smehljaje:

"Rad bi vedel, v kakšni zvezi je premoženje milostjive gospe z anonimnimi pismi?"

"Naj vam dam odkritosrčen odgovor na to vprašanje?"

"Le odkrito, brez ovinkov."

"Zelo mi je žal, da nisem istih misli kakor vi in še enkrat naglašam, da je ta anonimna pisma pisala moška roka."

"To je stvar osebnega naziranja."

"O tem sem prepričan ... Oni mož ni zasledoval drugega cilja, kakor da bi izrazil javen škandal in sproga prisilil, da bi vložil proti nezvesti ženi tožbo za ločitev zakona."

"Ne razumem."

"Saj govorim dovolj jasno. Milostjiva gospa je zelo bogata in piše anonimnih pisem bi rad po končanem ločitvenem procesu dobil z lepo gospo tudi njeno ogromno premoženje ..."

"Smelo sklepanje."

"Hočem vam dokazati, da imam prav. Poglejte: Ta pisma je lahko pisal le mož, ki je bil pri tajnem sestanku sam navzoč."

"Saj sva bila zmirom sama ... Brez prič."

"Tem slabše za vas."

"Zame? — Zdi se, da se vam blede ..."

"Nasprotno! Vzemimo to-le anonimno pismo in ga premerjajmo z vašim naslovom, ki ste mi ga ravnokar dali ... Te vrstice je pisala ena in ista roka ... Za ta dokaz ni potrebno nobeno strokovno znanje. V naglici ali pa iz navade ste zabeležili svoj naslov z isto potvorno pisavo, s katero ste pisali svoje anonimno pismo. Tu, milostjiva, lahko se prepričate na prvi pogled ..."

Razkrinkani gentleman se je hotel braniti, toda beseda mu je zastadla v grlu. Ječal je nerazumno v besede in zrl mrtvaško bled milostjivo gospo ... Ta ni rekla nobene besede. Stopila je k atletu, ga premerila od nog do glave in mu z vso silo prisolila — zausnico. Potem je ponosno odšla iz sobe.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblašteni za tržniti naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo na svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50. Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

California: San Francisco, Jacob Lusini.

Colorado: Denver, Frank Skrabec; Leadville, M. Yamnik; Pueblo, Peter Cullig, John Germ, Frank Janesch; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Idaho: Indianapolis, Louis Budman.

Illinois: Aurora, J. Verblisch; Chicago, Joseph Blisk; Cicero, J. Fabian; Granville, Joseph Pershe; Joliet, Frank Bambich; J. Zaletel in John Kren; La Salle, J. Spellich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Gertrud

Montana: East Helena, Frank Hrella; Kletn, Gregor Zohet.

New York: Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masle.

Ohio: Barberton, A. Okolish, John Balant; Cleveland, Anton Bobek, Anton Simic in Charles Karlinger; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balan in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania: Ambridge, Frank Jakše; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Burdine, John Demshar; Conemaugh, Vid Romansek in J. Brezovec; Claridge, Dunlo Kozaglov, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo Ant. Tauzelj; Export, Louis Supancik; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Peternel; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolice, Frank Farenchak; Irwin, Mike Paushek; Johnstown, John Polanc in Martin Koroshets; Luzerne; Anton Osolnik; Lloydell, John Jereb, Midway, John Züst; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Reading, J. Pezdirc; Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolice, Fr. Schiffrer; West Newton, Joseph Jovan; White Valley, Jurij Prelich; Willock, J. Peternel.

West Virginia: Coketon, Frank Koclan.

Wisconsin: Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos Koren; Racine in okolice, Frank Jelenc; Sheboygan, H. Svetlin.

Washington: Black Diamond, G. J. Forenta.

Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher.

Poleg gorinavedenih so pooblašteni pobirati naročnino tudi vsi tajniki K. K. J.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljen! pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

Strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

"OLIVER" PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEZNI

Pisati na pisalni stroj ni nikakr umetnost. Takoj lah-

Ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite v va-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

62 Cortlandt Street New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

6. novembra: Pittsburgh, Cherbourg.
8. novembra: Minnekahda, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Saxonia, Cherbourg. De Grasse, Havre;
12. novembra: Mauretania, Cherbourg.
13. novembra: Lapland, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Arabic, Cherbourg.
15. novembra: Olympic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg; Bremen; La Savole, Havre; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Nieuw Amsterdam, Boulogne.
19. novembra: Paris, Havre, Aquitania, Cherbourg.
20. novembra: Minnekahda, Cherbourg; Thuringia, Cherbourg in Hamburg.
22. novembra: Homeric, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Republic, Cherbourg; Bremen; Orca (Bermuda), Cherbourg.
26. novembra: Berengaria, Cherbourg.
27. novembra: America, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Bremen.
29. novembra: Majestic, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; Duilio, Genova; Presidente Wilson, Trst.
3. decembra: Mauretania, Cherbourg.
4. decembra: Cleveland, Cherbourg; Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.
6. decembra: Olympic, Cherbourg; De Grasse.

Ogrin; Springfield, Matija Barborich Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas: Franklin in okolice, Anton Seljak.

Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

Michigan: Detroit, Ant. Janezich in J. D. Judnich.

Minnesota: Chisholm, Frank Gouže; Ely, Jos. J. Peschel; Eveleth, Louis Gouže; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatic.

Missouri: St. Louis, Mike Grabrijan.

Montana: East Helena, Frank Hrella; Kletn, Gregor Zohet.

New York: Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masle.

Ohio: Barberton, A. Okolish, John Balant; Cleveland, Anton Bobek, Anton Simic in Charles Karlinger; Collinwood, Math. Slapnik; Lorain, Louis Balan in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania: Ambridge, Frank Jakše; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Ipavec; Burdine, John Demshar; Conemaugh, Vid Romansek in J. Brezovec; Claridge, Dunlo Kozaglov, Fr. Tushar, A. Jerina; Dunlo Ant. Tauzelj; Export, Louis Supancik; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Peternel; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolice, Frank Farenchak; Irwin, Mike Paushek; Johnstown, John Polanc in Martin Koroshets; Luzerne; Anton Osolnik; Lloydell, John Jereb, Midway, John Züst; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Reading, J. Pezdirc; Steelton, A. Hren